

Oana BORȘ

ALTERNATIVA TEATRALĂ – ÎNCOTRO?

La început de septembrie, Bistrița a găzduit Festivalul Central și Est-European de Spectacol Alternativ în Spațiu Neconvențional – altFest. Chiar dacă denumirea manifestării nu este justificată pe deplin de oferta spectacolelor din program, festivalul a prezentat imaginea alternativei teatrale de azi în spațiul românesc. O alternativă estetică, dar și una la nivel instituțional. În ce măsură aceasta și-a găsit identitatea și drumul propriu **s-a constituit** ca temă de discuție în cadrul a două colocvii desfășurate în festival

Unul dintre ele, inițiat împreună cu Secția Română a A.I.C.T., a facilitat întâlnirea criticilor de teatru. Puncte de plecare propuse: „teatrul alternativ – limbaj **de graniță**, variantă instituțională sau nouă formă de avangardă în mișcarea teatrală?“. Nu s-au tras concluzii – imposibile, de altfel, atâta timp cât se vorbește despre un fenomen ce la noi abia începe să-și ceară dreptul de existență. Discuția a rămas deschisă diferitelor percepții și definiri. S-a pus problema, de pildă, dacă alternativa reprezintă depărtarea voită de centru – prin abandonarea unicității stilului, a spațiului clasic de joc și a univocității mesajului, spectatorul devenind emițător – sau, dimpotrivă, este rezultatul încercării de a ajunge la centru. În ce măsură criza – ce dă naștere de obicei alternativei – este acum de natură estetică? De multe ori opțiunea către spațiile neconvenționale apare din imposibilitatea ajungerii pe cele consacrate ceea ce duce, implicit, și la modificarea stilului. În ce măsură se poate vorbi, deci, despre avangardă – a cărei existență presupune un program – sau despre un fenomen încă disparat și dispersat? În ce măsură critica poate provoca și ajuta la dezvoltarea lui, căci pentru aceasta necesită, la rândul ei, înnoire și adaptare?

Cea de-a doua întâlnire, a managerilor de teatru, a adunat în jurul mesei rotunde directorii de companii, de festivaluri, reprezentanți ai unor fundații și directori de proiecte. Li s-au alăturat și managerii companiilor străine invitate, veniți și ei cu o experiență care, după cum s-a văzut, este asemănătoare cu a noastră.

Probleme: inexistența unor producători de spectacole și a spațiilor adecvate care să preia spectacolele trupelor independente, a unui circuit capabil de a atrage publicul interesat de fenomen, doar publicul este cel care, în timp, va certifica existența sau nonexistența unei alternative teatrale viabile.